

Spelling Werkwoorden

Spelling Werkwoorden is een programma voor het leren schrijven van de werkwoordsvormen. Deze module behandelt de spelling van infinitief, tegenwoordige tijd, verleden tijd, voltooid deelwoord, en voltooid deelwoord gebruikt als bijvoeglijk naamwoord. Het besteedt ook aandacht aan twee noodzakelijke grammaticaonderwerpen: de persoonsvorm en het onderwerp.

Doelgroep Spelling Werkwoorden

Spelling Werkwoorden is bedoeld voor leerlingen in het vmbo GL en TL, havo en vwo, middelbaar beroepsonderwijs (vanaf niveau 2) en volwasseneneducatie. Spelling Werkwoorden kan zowel gebruikt worden door leerlingen die nog veel spelfouten maken als door leerlingen die al behoorlijk gevorderd zijn. Het programma begint op niveau 1F en loopt door tot iets onder 3F.

Omschrijving Spelling Werkwoorden

In Spelling Werkwoorden wordt aandacht besteed aan het hele algoritme van de spelling van regelmatige werkwoorden. Het bestand valt in drie grote delen uiteen: de afdeling Tegenwoordige Tijd, de afdeling Verleden Tijd en de afdeling Andere Vormen. Daarnaast zijn er enkele algemene oefeningen waarmee geoefend kan worden met het gebruik van het complete algoritme. De opbouw van de afdelingen is cumulatief. Wat in de eerste afdeling aan de orde kwam (bijvoorbeeld het afleiden van de stam) wordt in de tweede afdeling bekend verondersteld. In het programma worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Tegenwoordige tijd, stam
De stam is de kleinste vorm van het werkwoord die je ooit ergens tegen kunt komen. Je krijgt de stam als je 'ik' voor het werkwoord zet en de tegenwoordige tijd gebruikt. Soms is het voldoende om -en van het hele werkwoord af te halen, soms moet je meer

doen: een letter erbij, een letter eraf, of een andere letter gebruiken. Dat is in het kort de stof van dit onderdeel. Er is één oefening waarbij de leerling de stam van een gegeven werkwoord moet typen.

- Tegenwoordige tijd, ik-vormen
Bij het onderwerp 'ik' gebruik je in de tegenwoordige tijd de stam van het werkwoord. De leerling krijgt hier een oefening van het type 'Wijs aan in tekst' en moet de foute ik-vormen aanwijzen. Hij moet hiermee zijn kennis over (het gebruik van) de stam toepassen.
- Tegenwoordige tijd, je/jij-vormen
Beruchte struikelblokken voor de tegenwoordige tijd zijn de werkwoordvormen die je bij 'je' en 'jij' gebruikt. De regels van het algoritme worden in schema en in woorden uitgelegd.
- Tegenwoordige tijd, derde persoon
Bij deze rubriek horen de stam+t-vormen die je in de tegenwoordige tijd krijgt bij de derde persoon. Het kunnen afleiden van de stam is bij deze afdeling cruciaal. In oefening D1 gaat het alléén om de derde persoon. Maar stof uit de vorige rubrieken wordt hier bekend verondersteld en in de oefeningen D2 en D3 gaat het dus ook om ik-vormen en je/jij-vormen, waarbij de derde oefening het meest compleet is. Bij de oefening met het hoogste nummer krijgt de leerling een ezelsbruggetje aangereikt, namelijk: vervang het werkwoord door 'smurfen' en je hóórt of die -t erachter moet. De drie oefeningen lopen op in moeilijkheidsgraad. Oefening D3 bevat alle stof van deze en voorgaande rubrieken.
- Tegenwoordige tijd, meer-voud
Het meervoud van de tegenwoordige tijd is eenvoudig. De leerlingen leren hier dat ze de infinitief moeten gebruiken en dat deze zo eenvoudig mogelijk geschreven wordt. In een tekstoefening moeten ze de meervoudsvormen aanwijzen die niet goed geschreven zijn.
- Verleden tijd, onderwerp
Over het algemeen wordt pas bij de verleden tijd belangrijk dat een leerling het onderwerp kan aanwijzen dat bij het te spellen werkwoord hoort. In de tegenwoordige tijd hóór je immers goed of het enkelvoud of meervoud is. Daarom staat het onderwerp pas op deze plaats in de rij. De wie/wat-vraag wordt gebruikt als middel om het onderwerp te vinden. Aan de orde komen ook de zogenaamde groepsonderwerpen (men, de directie, het gereedschap) die taalkundig enkelvoud zijn, maar vaak aan meervoud doen denken. Verder leert de leerling dat er in een lang onderwerp altijd een hoofdwoord is dat bepaalt of de persoonsvorm in het enkelvoud of in het meervoud staat. Er zijn twee oefeningen, waarvan F2 de complete stof bevat.
- Verleden tijd
Naast het probleem van enkelvoud of meervoud, heb je bij de verleden tijd ook het probleem van de enkele of dubbele d of t. Speciaal over dit probleem gaat de eerste oefening. In de tweede oefening (G2) gaat ook het verraderlijke onderwerp weer een rol spelen.
- Verleden tijd, kofschip
De keuze voor -de(n) of -te(n) is bij sommige werkwoorden lastig. Er is hier een

aparte rubriek aan gewijd. De regel van 't kofschip moet uitkomst bieden. In de tweede oefening (H2) is ook het onderwerp er weer bij.

Nieuwsbericht

de Volkskrant

Verbeter de foute werkwoordsvormen.

NIEUWSBERICHTEN

Man doodt zichzelf en familieleden

Een man die in Los Angeles woonde, doodde afgelopen maandag zichzelf, nadat hij drie familieleden vermoorde, en één zwaar verwonde, zo melde een woordvoerder van de politie.

De man, die een bloedbad aanrichtte in zijn woning, gebruikte een pistool voor zijn daad. Bekend is verder dat hij vroeger bij Sony werkte. Hij liet een brief achter waarin hij refereerde aan financiële problemen.

Volgens de politie kampte de dader niet met geestesziekte. Bekend is echter dat hij eerder wel

Nog 13

A-Z Help Stop

Verbeter de tekst. Druk dan op ENTER.

Sanne Kat 270 Spelling Werkwoorden H2 Nieuwsbericht

- **Andere vormen, persoonsvorm**
Pas bij de derde afdeling van dit bestand aangeland, wordt de persoonsvorm behandeld. Het vinden van de persoonsvorm is weliswaar uitgangspunt van het algoritme van de werkwoordspelling. Maar wie begint met het leren vinden van de persoonsvorm, moet vervolgens ook alle regels van de werkwoordspelling in één keer behandelen. Daarom hebben wij gekozen voor deze volgorde. Pas nu moet de leerling vaststellen: is dit een persoonsvorm of een andere vorm van het werkwoord. Voor het leren vinden van de persoonsvorm zijn twee oefeningen opgenomen.

KOFSCHIP en getal

1

Welke vorm past hier?

[schrappen] - Terwijl de kinderen buiten speelden, moeder de worteltjes voor het avondeten.

a) schrapte
b) schrapde
c) schrapten

Nog 15

A-Z Tip Stop

Klik eenmaal op het juiste antwoord

Sanne Kat 309 Spelling Werkwoorden I2 KOFSCHIP en getal

- **Andere vormen, voltooid deelwoord**
Hier leert de leerling wat een voltooid deelwoord is en hoe het wordt gespeld (-en, -d of -t). Hij moet zo nodig teruggrijpen naar de regel van 't kofschip. In de tweede oefening (J2) wordt het voltooid deelwoord tegenover de tegenwoordige tijd gezet. Met name aan de spelling van de zogenaamde tweelingwoorden (gebeurt/gebeurd) wordt aandacht besteed. Hiervoor moet de leerling kunnen vaststellen of het woord persoonsvorm is of niet.
- **Andere vormen, infinitief**
De infinitief (het hele werkwoord) is op zichzelf niet lastig. Het wordt pas weer moeilijk als je gaat kijken naar tweelingwoorden als verwachten/ verwachtten. Hiervoor moet de leerling kunnen vaststellen of het woord persoonsvorm is of niet. Deze oppositie vindt vooral in de tweede oefening plaats (K2).
- **Andere vormen, bijvoeglijk naamwoord.**
Omdat er veel verwarring kan zijn over de spelling van koppels als verwachtte/verwachte, is ervoor gekozen om ook het bijvoeglijk naamwoord gemaakt van een werkwoord, hier te behandelen. De leerling leert dat je deze bijvoeglijke naamwoorden altijd zo simpel mogelijk schrijft en dat er geen wezenlijk verschil is met de spelling van gewone bijvoeglijke naamwoorden. Als er sprake is van twee verschillende vormen (groot/grote, verbreed/verbrede), dan schrijf je nooit een -n; is er sprake van één vorm (stenen, gebakken) dan juist altijd wèl.

Natuurlijk is het belangrijk dat de leerling ook de werkwoorden die níet vooraf in een categorie zijn ondergebracht leert schrijven. In de praktijk van alledag is dat immers ook niet het geval. Daarom is er een uitgebreide categorie met allesomvattende oefeningen, waarbij oefening M4 het meest lijkt op wat in de toets Alle Werkwoordsvormen bevraagd wordt. In de verzamelrubriek komen leerlingen alleen via deze toets terecht.

Het lesbestand Spelling Werkwoorden bestaat uit 59 oefeningen. Er zijn 148 uitlegschermen met plaatjes, schema's en tekst. De leerling werkt met vijf verschillende oefen- en toetsvormen. In totaal zijn in dit lesbestand ruim 5000 variaties van zinnen en woorden en 5 teksten opgenomen.

Overzicht inhoud Spelling Werkwoorden

De indeling van onderwerpen van Muiswerk Spelling Werkwoorden is gebaseerd op de problemen die een leerling kan hebben met deze spelling. De namen van de oefeningen die over het rubrieks- onderwerp gaan, staan in de tweede kolom in volgorde van niveau. Achter de oefening staat ook de oefenvorm, het aantal uitlegschermen en het aantal opgaven.

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
A Werkwoord en persoonsvorm	1 Werkwoord in korte zin	Wijs aan in zin	1	10
	2 Werkwoord in lange zin	Wijs aan in zin	1	14
	3 Werkwoorden herkennen	Meerkeuze	1	14
	4 Werkwoorden in tekst	Wijs aan in tekst	2	21 .. 27
	5 Persoonsvorm stap voor stap	Meerkeuze	2	18
	6 Persoonsvormen in tekst	Wijs aan in tekst	5	9 .. 17
	7 Persoonsvormen herkennen	Meerkeuze	2	16
B Andere werkwoordsvormen	1 Stammen typen	Open vraag	2	16
	2 Voltooid deelwoord invullen	Open vraag	1	18
	3 Infinitieven	Stenen	1	10
	4 Andere werkwoordsvormen	Meerkeuze	4	18
C Onderwerp	1 Onderwerp aanwijzen	Wijs aan in zin	4	12

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
	2 Onderwerp bij persoonsvorm	Wijs aan in zin	4	12
	3 Onderwerpen in tekst	Wijs aan in tekst	4	13 .. 18
	4 Onderwerpen herkennen	Meerkeuze	3	16
D TT - meervoud	1 Meervoud invullen	Open vraag	1	15
	2 Meervoud verbeteren	Wijs aan in tekst	2	12
E TT - enkelvoud	1 Ik-vormen	Wijs aan in tekst	2	12
	2 Derde persoon invullen	Open vraag	1	10
	3 Stam of stam + T	Rijen	1	20
	4 Eerste en derde persoon	Open vraag	1	18
F TT - compleet	1 Gebiedende wijs of niet	Rijen	1	20
	2 Je/jij-vormen	Open vraag	3	12
	3 Tegenwoordige tijd: worden	Meerkeuze	3	10
	4 JE/JIJ met of zonder T	Rijen	1	20
	5 Onder vier ogen	Wijzig tekst	3	13
	6 Uitgang invullen	Open vraag	4	12
	7 Kies de juiste vorm (TT)	Meerkeuze	2	20
G VT - onregelmatig	1 Regelmatig of onregelmatig	Rijen	1	20
	2 Onregelmatige vorm invullen	Open vraag	1	15
	3 Onregelmatige vorm kiezen	Meerkeuze	1	15
H VT - regelmatig	1 Enkele of dubbele medeklinker	Meerkeuze	2	16
	2 Nieuwsbericht	Wijzig tekst	2	15
	3 Enkelvoud of meervoud	Meerkeuze	4	15
	4 Regelmatig en onregelmatig	Meerkeuze	2	18
I VT - kofschip	1 KOFCHIP	Meerkeuze	2	16
	2 KOFCHIP en getal	Meerkeuze	3	15
	3 Over Anne Frank	Wijzig tekst	3	14
	4 Verleden tijd invullen	Open vraag	3	12
	5 KOFCHIP en verleden tijd	Meerkeuze	4	18
J voltooid deelwoord	1 Voltooid deelwoord herkennen	Stenen	1	10
	2 Voltooid deelwoord invullen	Open vraag	3	10
	3 Persoonsvorm kiezen	Kies woord in zin	4	12
	4 Tegenwoordige tijd of deelwoord	Meerkeuze	3	10
	5 Kies de juiste vorm	Meerkeuze	3	20
K infinitief	1 Infinitieven herkennen	Wijs aan in tekst	2	8 .. 10
	2 Infinitief in zin	Wijs aan in zin	1	15
	3 Infinitieven verbeteren	Wijs aan in tekst	3	12
	4 Verleden tijd of infinitief	Meerkeuze	2	14
	5 Infinitief of persoonsvorm	Meerkeuze	1	15
L VDW als bijvoeglijk naamw.	1 Bijvoeglijk naamwoord of niet	Rijen	1	20
	2 Acupunctuur	Wijs aan in tekst	2	15
	3 Met of zonder N	Rijen	2	20
	4 Naamwoord of verleden tijd	Open vraag	3	12
	5 Naamw., deelw., persoonsvorm	Meerkeuze	3	14
M alles	1 Werkwoord invullen	Open vraag	1	16
	2 Foute vormen zoeken	Wijs aan in tekst	2	12
	3 Geen persoonsvorm	Meerkeuze	4	16
	4 Alle werkwoordsvormen	Meerkeuze	1	38